

Minister **PAUL MAGNETTE** en wetenschapper **JEAN-PASCAL VAN YPERSELE**

'Kopenhagen zal slagen, maar het zal niet voldoende zijn'

Druk, druk, druk", zucht Jean-Pascal van Ypersele (52), als hij het kabinet van minister Paul Magnette (38) komt binnengestapt voor het dubbel-interview met *De Morgen*. "Dan ondervindt u ook eens wat een minister elke dag doormaakt", grinnikt Magnette.

Professor van Ypersele, hoogleraar klimatologie aan de UCL, mag dan als vicevoorzitter van het VN-klimaatpanel een van de befaamdste en meest bevlogen klimaatwetenschappers ter wereld zijn, hij blijft een bescheiden mens. Naar Brussel komt hij, klimaatstrijd oblige, per bus en per trein. "Maar straks moet ik dringend nog naar Zellik en dat lukt alleen per taxi", zegt hij haast verontschuldigd. Een kleine zonde, zo blijkt, want de 1.035 kilometer van Brussel naar de immens belangrijke klimaattop in Kopenhagen zal hij volgende week met de trein overwinnen.

Wie hoopt op een krachtig klimaatakkoord in Kopenhagen, kan beter thuisblijven. Wordt het belang van de VN-top niet overschat?

Jean-Pascal van Ypersele: "Ik zal u misschien verbazen maar ik ben redelijk optimistisch. Ik verwacht in Kopenhagen een belangrijk akkoord. Tientallen regeringsleiders zullen het eens worden over een akkoord dat veel verder gaat dan Kyoto. Belangrijk is dat ook de ontwikkelingslanden en opkomende groeielanden erbij betrokken worden, zodat we van een echt globaal akkoord zullen kunnen spreken. Er moet nog onderhandeld worden over de financiële compensaties voor het Zuiden, maar dat is typisch wat in de laatste onderhandelingsronde nog geregeld wordt. "Dus ja, Kopenhagen zal slagen, maar op zich zal dat niet voldoende zijn. Het echte werk begint pas de dag na de top, wanneer het principeakkoord in waterdichte wettelijke regelingen gegoten moet worden. Klimaatonderhandelingen verlopen in schokken. Kyoto was zo'n schok, Kopenhagen wordt een nieuwe, nog grotere schok. Goed zo, maar de weg is nog lang, erg lang."

Paul Magnette: "Kopenhagen is nu al een succes. Dag na dag is er wel een groot land, van de VS tot China, dat aankondigt dat het zich achter bindende klimaatdoelstellingen schaaft. Onderschat toch niet de impact van een figuur als Obama. Op korte termijn blijven de aangekondigde doelstellingen nogal bescheiden, zeker naar Europese maatstaven. Maar goed, er zijn nu tenminste al doelstellingen en hopelijk kunnen we tegen 2030 verder gaan in onze ambities. Vergete niet dat we vorig jaar in de VS nog een president hadden die de energiecrisis wou oplossen door in Alaska te gaan boren naar petroleum."

Alle scepsis ten spijt zal de VN-top in Kopenhagen een grote sprong voorwaarts in de wereldwijde klimaatstrijd betekenen. Het is van moetens, zeggen minister van Klimaat Paul Magnette (PS) en wetenschapper Jean-Pascal van Ypersele in koor. 'Kopenhagen wordt de mast waaraan de politici zich kunnen vastbinden om te weerstaan aan de sirenenzang van de lobbygroepen.'

DOOR BART ECKHOUT EN NATHALIE CARPENTIER

Het besef dat we echt wel dringend anders zullen moeten gaan leven, lijkt nochtans nog altijd te ontbreken.

Magnette: "Dat besef was er wel toen de energieprijzen gingen stijgen. Toen zag iedereen plots in dat onze fossiele brandstoffen eindig zijn."

Van Ypersele: "Mensen mopperden toen vooral over de stijgende facturen, niet over de toestand van het klimaat. Daarom is het zo belangrijk dat er nu een globaal akkoord komt. Als het dunderd wordt om CO₂ uit te stoten, en dus om energie te verbruiken, dan zal iedereen wel beseffen dat het interessant is om zuiniger te gaan leven."

Moet de overheid geen sterkere pedagogische rol spelen? Misschien moet het besef er, à la Al Gore, ingeramd worden dat de aarde naar de verdorpenis gaat als we niet ingrijpen.

Magnette: "Ik durf dat te betwijfelen. Al Gore is een goed voorbeeld. Daar wordt een enorme hype rond gecreëerd maar uitein-

en ecologen. Voor de vorige top, in Poznan, had je nog drukkingsgroepen uit industrietakken, die waarschuwen voor de economische prijs van het klimaatbeleid. Dat discours is helemaal gekanteld. De klimaatverandering wordt nu gezien als een opportuniteit om de economie te transformeren en nieuwe, schone technologieën ingang te doen vinden."

Ook in België?

Magnette: "Onze chemiebedrijven weten drommels goed dat de hoogdagen van het plastic voorbij zijn en dat er moet worden ingezet op nieuwe producten. Ik geef toe dat we in Europa nog niet ver genoeg gaan in de begeleiding naar een groene economie. Eigenlijk zouden we voor de *low carbon*-economie dezelfde steun moeten bieden als voor de kolen en staal in de jaren vijftig. Er is nood aan een industriële strategie, investeringen in onderzoek & ontwikkeling en een Europees sociaal fonds voor de begeleiding van werknemers bij herstructureringen in de traditionele industrie. Op die

Van Ypersele: "Ik zou me daar toch niet te veel op beroemen. Als Wallonië het vandaag een beetje beter doet, heeft dat niets met beleid te maken. Dat is louter het gevolg van de crisis in de industrie die er sneller en harder heeft toegeslagen."

Het bewustzijn groeit, maar de urgentie groeit nog sneller. Wetenschappers zeggen dat de versnelling van de opwarming van de aarde zelfs nog onderschat wordt.

Van Ypersele: "Zelfs het beperken van de opwarming tot twee graden wordt op zijn zachtst gezegd erg moeilijk haalbaar, laat staan dat we er onder zouden blijven. Het is leuk dat de Belgische minister van Klimaat zich daar ook zorgen over maakt, maar daar koop je in de wereld niets mee. Het komt erop aan de grote landen achter een afdwingbare doelstelling te krijgen. Dus ja, ik had liever een ambitieus akkoord gehad, maar als we de lat hoger hadden gelegd, dan was er helemaal geen akkoord gekomen. Het Internationaal Energie-

fen voor de elektriciteitssector in het nationale allocatieplan voor de uitstoot van broeikasgassen. Dat vonden de grote jongens in de energiesector niet leuk, maar het is wel beslist. Een regering kan soms wel stoer strenge normen opleggen, maar als het gevolg is dat de raffinaderijen van Antwerpen naar Rusland verhuizen, maak je je eigen economisch weefsel kapot."

België blijft wel erg matig scoren op het vlak van hernieuwbare energie.

Van Ypersele: "Het grote misverstand is dat een land al die hernieuwbare energie zelf zou moeten opwekken. De olie en aardgas komen ook niet uit onze eigen bodem, hé. Wij kunnen geen waterkrachtcentrales in de bergen bouwen, we hebben maar zestig kilometer kust en de zon schijnt hier ook niet alle dagen. Dat beperkt ons potentieel. Een doorbraak in windenergie kan er alleen maar komen als een aantal landen samen investeert in een ring van windmolens voor de gehele Noordzeekust. Zonne-energie zal moeten komen van grote complexen in Noord-Afrika. Het potentieel daarvan kan moeilijk overschat worden. Een uur zonneschijn overal op aarde levert genoeg energie op om de wereld een jaar lang te voorzien."

Magnette: "Met 13 procent hernieuwbare energie zitten we tegen onze limiet. Niets verhindert Belgische ondernemers evenwel om te investeren in grote projecten in bijvoorbeeld Marokko. Maar laten we ons niet blind staren op die megaprojecten. We hebben vooral erg dringend een achterstand in te halen in energie-efficiëntie. De grote industrieën hebben dat al beet, bij de kmo's en de gezinnen begint de nood aan efficiëntie nu pas door te dringen."

Van Ypersele: "Het is minder sexy om strengere constructienormen op te leggen dan om een windmolenpark te openen. Ook voor politici: je kunt geen lintje doorknippen van een nieuwe isolatienorm. Dat is tragisch. Als ik weer voorbij zo'n bouwverf passeer en de slecht geïsoleerde muren zie, word ik daar ziek van. Daar wordt de verspilling van de volgende vijftig jaar georganiseerd."

U kunt ook eenvoudige ingrepen stimuleren: simpelweg een beetje minder vlees eten zorgt ook al voor een enorme CO₂-besparing.

JEAN-PASCAL VAN YPERSELE:

In Kopenhagen zullen de regeringsleiders het eens worden over een akkoord dat veel verder gaat dan Kyoto. Maar het echte werk begint de dag erna, als het akkoord in wetten gegoten moet worden

delijk preek je alleen voor de overtuigen. Een studie van McKinsey wijst uit dat communicatie maar voor 4 procent bijdraagt aan de verandering van consumptiegedrag. Gedrag wijzigen doe je nu eenmaal het beste via de portemonnee. In de kwetsbaardere sociale groepen leeft de bezorgdheid voor het milieu trouwens minstens even sterk. Begrijpelijk, want als de facturen stijgen, zijn zij de eersten die er de gevolgen van dragen.

"Er is echt wel een klik gemaakt in onze samenleving. Zelfs bij de vorige topbijeenkomsten bleef de bezorgdheid over het klimaat vooral een zaak van wetenschappers

manier kan de strijd tegen klimaatopwarming een motor van industriële revolutie en economische groei worden."

Mooie woorden, tot er een autofabriek dreigt te moeten sluiten. Dan gaan we weer lobbyen voor de bouw van SUV's.

Magnette: "Ik wil hier niet de goede Waal uithangen die de slechte Vlamingen de les leest, maar het is een objectieve vaststelling dat het Waalse gewest het momenteel op klimaatvlak beter doet. Niet noodzakelijk omdat het beleid er zoveel groener is, maar omdat Wallonië de voorbije tien jaar zijn meest vervuilende industrie verloren heeft.

agentschap berekende dat bij een ambitieus klimaatakkoord de landen die fossiele brandstoffen produceren tussen nu en 2030 4.000 miljard dollar verliezen. Dacht u dat die dat zomaar laten passeren?"

Hadden we dit interview dan niet beter met de topman van Suez gedaan in plaats van met de minister?

Magnette: "Grote ondernemingen wegen zwaar door in het klimaatdebat, maar ik verzet me tegen het beeld dat de overheid niets vermag tegen de almacht van de multinationals. Nog onder Verhofstadt-III hebben we beslist om de gratis quota op te hef-

'Bejaarde' wereldleiders excuseren zich voor gebrek aan actie

■ Greenpeace fotoshopte onder anderen de Franse president Nicolas Sarkozy en bondskanselier Angela Merkel.

KOPENHAGEN ● In de luchthaven van Kopenhagen worden reizigers verwelkomd door metershoge billboards met daarop digitaal bijgewerkte foto's van enkele wereldleiders. Onder anderen Barack Obama, Angela Merkel, Nicolas Sarkozy, Luis Inácio Lula en Dmitri Medvedev werden door natuurorganisaties Greenpeace en TckTckTck gefotoshopt tot oude(re) mannen en vrouwen. De posters beelden hen af naast de boodschap "I'm sorry, we

could have stopped catastrophic climate change... we didn't", gevolgd door de campagneslogan van Greenpeace voor Kopenhagen: "Act now - change the future".

Volgens Kumi Naidoo, directeur van Greenpeace International, moet de campagne de wereldleiders dat extra duwtje in de rug geven zodat ze tijdens de klimaatconferentie ingrijpende beslissingen durven nemen. "Indien leiders als Merkel, Brown en Obama hier geen drastische

stappen ondernemen, dan stevenen we regelrecht af op hongersnoden, migratiestromen en watertekort. Als dat gebeurt, dan voldoet een eenvoudig 'sorry' niet meer", zegt hij. "Daarom moeten ze nu, hier in Kopenhagen, handelen. Niet volgend jaar, en niet het jaar daarna. Als we enige kans willen hebben om de klimaatchaos te stoppen, dan moeten de globale uitstoot van broeikasgassen sterk naar beneden tegen 2015."

Klimaatactie roept op om vandaag storm te lopen voor het klimaat

BRUSSEL ● Twee dagen voor de officiële start van de VN-klimaatconferentie in Kopenhagen roept de Klimaatcoalitie op om vandaag in Brussel "storm te lopen voor het klimaat". Met de actie ijveren vakbonden, milieuorganisaties en Noord-Zuid-bewegingen voor een ambitieus en bindend klimaatakkoord om de opwarming van de aarde tegen te gaan.

"De mars is een grote cirkelbeweging rond de gebouwen van de Europese Unie in de Europese wijk", zegt Jona De Leye, persverantwoordelijke van Greenpeace. De mars start om 14 uur op het Luxemburgplein en zou rond 18 uur afgerond worden met enkele toespraken tussen het Schumanplein en het Jubelpark. Deelnemers krijgen turquoise kaartjes in de handen gestopt en het parcours wordt met linten in die kleur aangeduid. "Wij ijveren voor een reductie met 40

procent van de uitstoot in industrielanden. Dat blijft volgens ons een haalbare kaart", aldus De Leye. "Het zou een ramp zijn als enkel *the usual suspects* komen opdagen voor de betoging", zegt Nic Balthazar, maker van de *Big Ask* en de *Big Ask again*, clips waarin mensen dansen voor het klimaat. Naast Balthazar tekenden ook VRT-weerwou Sabine Hagedoren en haar vtm-collega Jill Peeters present.

Vandaag vertrekt ook de Climate Express Trein met verschillende beleidsmensen, politici, klimatologen en media naar Kopenhagen, waar ze verwelkomd zullen worden door de Deense minister voor Milieu Connie Hedegaard. Symbolische treinbegeleider is professor klimatologie en tevens vicevoorzitter van het VN-klimaatpanel Jean-Pascal van Ypersele. (NC)